

สรุป อภิปรายผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องความแตกต่างระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่อาศัยบริเวณธนบุรีตะวันออก ที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า (ถนนบรมราชชนนี) กับที่เรียนบริเวณสยามสแควร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านลักษณะส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีที่อยู่อาศัยในบริเวณธนบุรีตะวันออก ระหว่างกลุ่มที่เรียนกวดวิชาที่บริเวณปิ่นเกล้า (ถนนบรมราชชนนี) กับกลุ่มที่เรียนกวดวิชาที่บริเวณสยามสแควร์

1. กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีที่อยู่อาศัยบริเวณธนบุรีตะวันออกจำนวน 600 ราย โดยแยกเป็น 290 รายที่เรียนกวดวิชาที่บริเวณปิ่นเกล้า และ 310 รายที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐและเอกชนในพื้นที่บริเวณธนบุรีตะวันออก รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ โรงเรียนทิวไผ่งาม โรงเรียนมัธยมวัดบวรเมษบาล โรงเรียนชินโณรสวิทยาลย์ โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง และ โรงเรียนทวีธาภิเศก ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านลักษณะส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านพฤติกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1.1. ด้านลักษณะส่วนตัวที่ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 14 ตัว ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา จำนวนผู้อยู่อาศัย ณ ที่อยู่ปัจจุบัน จำนวนญาติทั้งหมด ณ ที่อยู่ปัจจุบัน จำนวนบุตรที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องรับภาระด้านการศึกษา ลำดับการเกิด ความต้องการใช้แรงงานของครอบครัว ระดับชั้นการเรียน สายการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ย ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาหรือ ผู้ปกครอง และโรคประจำตัว

1.2. ด้านเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 7 ตัว ได้แก่ ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง ทักษะอาชีพของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง รายได้

ของบิดามารดา รวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง รายได้ของผู้เรียน เงินออมของผู้เรียน ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย และการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคล

1.3. ด้านสังคมที่ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 8 ตัว ได้แก่ จำนวนเพื่อนสนิท การคบเพื่อนต่างเพศ การไปเที่ยว การไปเยี่ยมญาติ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ณ ที่อยู่ปัจจุบัน บุคคลที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ด้วย ณ ที่อยู่ปัจจุบัน และบุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน

1.4. ด้านพฤติกรรมที่ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 16 ตัว ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา ความกระตือรือร้นในการเรียน ความสม่ำเสมอในการมาเรียน การใช้เวลานอกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรม ระดับการรับสื่อวิทยุ ระดับการรับสื่อโทรทัศน์ ระดับการรับสื่อสิ่งพิมพ์ ระดับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต การอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบ ความพึงพอใจส่วนตัวต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าไกลบ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) การเดินทางไปรับบริการจากสถานพยาบาลหรือคลินิกในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา การออกกำลังกาย การชมภาพยนตร์ และการชมคอนเสิร์ต

รวมตัวแปรด้านลักษณะส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านพฤติกรรม ทั้งสิ้นจำนวน 45 ตัว

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

หลังจากผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน คือ สถิติการบรรยาย และสถิติการวิเคราะห์

2.1. สถิติการบรรยาย

สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์เบื้องต้นกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านพฤติกรรม โดยการแสดงค่าความถี่ และร้อยละ

2.2. สถิติการวิเคราะห์

สถิติการวิเคราะห์ (Analysis Statistics) ใช้วิธีการวิเคราะห์การจำแนกประเภทแบบขั้นตอน (Discriminant Analysis : Stepwise Method) กับปัจจัยแต่ละด้านของกลุ่มตัวแปร และกับปัจจัยทั้ง 4 ด้านของตัวแปรทั้งหมดเพื่อจะได้สมการจำแนกประเภทที่มีเฉพาะตัวแปรในแต่ละด้านและโดยรวมที่สำคัญต่อการจำแนก โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์การจำแนกประเภทนั้นประกอบด้วย ตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามคือ ตัวแปรนามบัญญัติ (nominal) หรือ ตัวแปรเรียงลำดับ (ordinal) ที่ต้องการจำแนก ตัวแปรอิสระคือ ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนก (discriminating variables) หรือ เรียกว่าตัวแปรที่ใช้ในการทำนาย (precictor variables) จากการประมวลผลจะได้สมการการวิเคราะห์การจำแนกประเภท ดังนี้

$$Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_n x_n$$

โดย

Y	คือ คะแนนที่ใช้ในการจำแนกกลุ่ม
a	คือ ค่าคงที่
$b_1, b_2, \dots, b_n$	คือ ค่าสัมประสิทธิ์แสดงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัว
$x_1, x_2, \dots, x_n$	คือ ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนก

สมการจำแนกที่ได้จะสามารถจำแนกความเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ระดับใดนั้นต้องพิจารณาค่าสถิติที่ได้แก่ ค่า Eigen value ค่า Canonical correlation และค่า Wilk 's lambda

3. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานสนามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เวอร์ชัน 8.0. (SPSS Version 8.0.) วิเคราะห์การจำแนกประเภทแบบขั้นตอน (Discriminant Analysis : Stepwise Method) กับกลุ่มตัวแปรด้านลักษณะส่วนตัว กลุ่มตัวแปรด้านเศรษฐกิจ กลุ่มตัวแปรด้านสังคม กลุ่มตัวแปรด้านพฤติกรรม และกับกลุ่มตัวแปรทุกกลุ่ม

4. สรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรทั้งหมดจะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

4.1. ผลการวิเคราะห์ระดับกลุ่มตัวแปรทุกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ระดับกลุ่มตัวแปรทุกกลุ่ม พบว่า จากตัวแปรจำนวน 45 ตัว มีตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้จำนวน 11 ตัว ได้แก่ การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) เชื้อชาติ สายการเรียน เงินออมของผู้เรียน รายได้ของบิดามารดารวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง ระดับชั้นการเรียน การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) ความสม่ำเสมอในการมาเรียน บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน การใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรม และประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง ตามลำดับ และพบว่า ตัวแปรด้านลักษณะส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านพฤติกรรม เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ไปเรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ได้แก่ การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) เชื้อชาติ สายการเรียน เงินออมของผู้เรียน รายได้ของบิดามารดารวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง และระดับชั้นการเรียน ส่วนตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มนักเรียนที่ไปเรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ได้แก่ การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) ความสม่ำเสมอในการมาเรียน บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน การใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรม และประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง

ต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้ากับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ จำนวนตามตัวแปรดังกล่าว

การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า เดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้านระดับน้อยเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ เดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้านระดับปานกลางเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด (ตารางที่ 5.41.) และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มปานกลาง โดยตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่เดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้านระดับน้อยที่สุด และน้อย มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณ

สยามสแควร์ ในขณะที่ตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่เดินทางไปห้างสรรพสินค้าไกลบ้านระดับปานกลาง มาก และมากที่สุด มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า โดยความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อการจัดจำแนกลักษณะกลุ่มนักเรียนที่ไปเรียนกวดวิชา ซึ่งในความเป็นจริงนักเรียนที่เดินทางไปพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย ณ ห้างสรรพสินค้าไกลบ้านอาจไม่ได้มีเพียงจุดประสงค์เดียวแต่อาจแฝงจุดประสงค์ อื่น ๆ ด้วย เช่น ไปเรียนกวดวิชา หรือแวะไปเยี่ยมญาติ เป็นต้น พฤติกรรมการเดินทางดังกล่าว เรียกว่า การเดินทางแบบอเนกประสงค์ บางครั้งอาจเรียกว่าเป็นการเดินทางในลักษณะที่สามารถใช้เส้นทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency – Distance) (Garnier and Delobez , 1979 : 117)

เชื้อชาติ

พบว่าเชื้อชาติของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ส่วนใหญ่เชื้อชาติไทย (ตารางที่ 5.3.) แต่สัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้ามีเชื้อชาติไทยมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ในขณะที่สัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์มีเชื้อชาติจีนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า

สายการเรียน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า เรียนสายวิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด รองลงมาคือเรียนสายศิลป์ – ภาษา สายศิลป์ – คำนวณ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์เรียนสายวิทยาศาสตร์ สายศิลป์ – คำนวณ สายศิลป์ – ภาษา ไม่แตกต่างกันมากนัก (ตารางที่ 5.11.) แต่สัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าเรียนสายวิทยาศาสตร์มากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ในขณะที่สัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์เรียนสายศิลป์ – คำนวณ และสายศิลป์ – ภาษามากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า

เงินออมของผู้เรียน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ส่วนใหญ่มีเงินอมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท รองลงมาคือ 5,001 – 10,000 บาท และสูงกว่า 20,000 บาท ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ กลุ่มใหญ่ที่สุดมีเงินอมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท รองลงมาคือ สูงกว่า 20,000 บาท และ 5,001 – 10,000 บาท (ตารางที่ 5.19.) โดยสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์มีเงินออมของผู้เรียนสูงกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โรเบิร์ต ลอยด์ (Robert Lloyd) กับ เดียนา เจนนิงส์ (Diana Jennings) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเดินทางไปจับจ่ายสินค้าประเภทของชำในเมืองโคลัมเบีย (Columbia) มลรัฐเซาท์คาโรไลนา (South Carolina) ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างด้านเศรษฐกิจของผู้บริโภค เช่น รายได้ เงินออม นั้นเป็นตัวกำหนดระยะทางและขนาด หรือชนิดของแหล่งที่เลือกจับจ่ายและใช้บริการ (Lloyd and Jennings , 1978 : 27 – 36)

รายได้ของบิดามารดารวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดรายได้ของบิดามารดารวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง คือ 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดรายได้ของบิดามารดารวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง คือ 40,000 บาทหรือสูงกว่าต่อเดือน (ตารางที่ 5.17.) โดยสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์มีรายได้ของบิดามารดารวมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง สูงกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ แฮร์ ทิมเมอร์แมนส์ และคณะ (Timmermans , et al. , 1982 : 27 – 36) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในเมืองไอนด์โฮเวน (Eindhoven) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ผลการวิจัยพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับระยะทางในการเดินทางเพื่อไปซื้อสินค้าและบริการ โดยผู้บริโภคที่มีรายได้มากมีแนวโน้มที่จะเดินทางไกลขึ้นเพื่อไปซื้อสินค้าและบริการ

ระดับชั้นการเรียนรู้

พบว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ตารางที่ 5.10.) โดยสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า แต่สัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้ากำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์

การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน

พบว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ เดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้านระดับปานกลางเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด (ตารางที่ 5.40.) และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มน้อย โดยตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่เดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้านระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า แต่ตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่เดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้านระดับมาก และมากที่สุด มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์

ความสม่ำเสมอในการมาเรียน

พบว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ส่วนใหญ่มีความสม่ำเสมอในการมาเรียนโดยไม่ขาดเรียนเลยในแต่ละเดือน (ตารางที่ 5.32.) และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มน้อย โดยตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่ไม่ขาดเรียนเลย และขาดมากกว่า 5 – 6 ครั้ง มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า แต่ตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่ขาดเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ครั้ง 3 – 4 ครั้ง และขาดมากกว่า 6 ครั้ง มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์

บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน

พบว่าบุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ส่วนใหญ่คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง รองลงมาคือ เพื่อน พี่น้องหรือญาติที่มีอายุใกล้เคียงกัน ญาติผู้ใหญ่ และครู ตามลำดับ ส่วนบุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ส่วนใหญ่คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง รองลงมาคือ เพื่อน พี่น้องหรือญาติที่มีอายุใกล้เคียงกัน ครู และญาติผู้ใหญ่ ตามลำดับ (ตารางที่ 5.29.) และเมื่อนำตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์มาเปรียบเทียบกัน พบว่า สัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ และสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนคือ เพื่อนมีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ส่วนตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่มีความแตกต่างกันน้อย ได้แก่ บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน คือ ญาติผู้ใหญ่ พี่น้องหรือญาติที่มีอายุใกล้เคียงกัน และครู โดยตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน คือ ญาติผู้ใหญ่ และพี่น้องหรือญาติที่มีอายุใกล้เคียงกัน มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน คือ ครู มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พนา ทองมีคม (2538) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภค เขาพบว่า บิดา มารดา พี่น้องหรือเพื่อนซึ่งมีความใกล้ชิดกันมาก ล้วนส่งผลต่อการกระทำของบุคคลในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ

การใช้เวลานอกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาและไม่เกี่ยวกับการศึกษาไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ ส่วนใหญ่ใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา (ตารางที่ 5.33.) โดยสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษามีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า แต่สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่ใช้เวลา

นอกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชา บริเวณสยามสแควร์

ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง

พบว่าประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ส่วนประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ และการค้าปลีกและค้าส่ง

4.2. ผลการวิเคราะห์ระดับแต่ละกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ระดับแต่ละกลุ่มพบว่า มีตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้จำนวน 13 ตัว ได้แก่ เชื้อชาติ สายการเรียน เงินออมของผู้เรียน รายได้ของบิดามารดาพร้อมกันหรือของผู้ปกครอง และคู่สมรสของผู้ปกครอง การใช้จ่ายยานพาหนะส่วนบุคคล ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) การอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบ การชมภาพยนตร์ การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน (เพื่อพักผ่อนหรือจับจ่ายใช้สอย) การใช้เวลา นอกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรม และความสม่ำเสมอในการมาเรียน เนื่องจากมีตัวแปรจำนวน 10 ตัว ที่มีความซ้ำซ้อนกับข้อ 4.1. ในเรื่องผลการวิเคราะห์ระดับกลุ่มตัวแปรทุกกลุ่ม ดังนั้นในส่วนนี้ จึงวิเคราะห์ผลเฉพาะตัวแปรที่แตกต่างออกไปซึ่งได้แก่ การใช้จ่ายยานพาหนะส่วนบุคคล การอ่านหนังสือ เพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบ และการชมภาพยนตร์ โดยตัวแปรดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มนักเรียนที่ไปเรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์

ต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงความแตกต่างของกลุ่ม ตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้ากับ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ จำแนกตามตัวแปรตัวแปรดังกล่าว

การใช้ยานพาหนะส่วนบุคคล

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า กลุ่มใหญ่ที่สุดได้รับความสะดวกในการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ได้รับความสะดวกในระดับมาก และไม่มียานพาหนะส่วนบุคคลให้ใช้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ กลุ่มใหญ่ที่สุด ได้รับความสะดวกในการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ได้รับความสะดวกในระดับมากที่สุด และได้รับความสะดวกในระดับมาก ตามลำดับ (ตารางที่ 5.21.) และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มน้อย โดยตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้าที่ไม่มียานพาหนะส่วนบุคคลให้ใช้ หรือมีระดับการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคล น้อยที่สุด น้อย และมาก มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ แต่กลุ่มที่แตกต่างค่อนข้างมาก คือ การใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลในระดับมากที่สุด โดยตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ที่มีการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลในระดับมากที่สุด มีมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า ส่วนกลุ่มที่เกือบจะไม่แตกต่างคือ การใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ประเสริฐ แก้วเพชร (2528 : 174 – 183) ที่พบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการศึกษาของนักเรียนคือ ความสะดวกในการเดินทางซึ่งหมายถึง การเดินทางระหว่างบ้านไปยังที่ตั้งของสถานศึกษา และจากการวิจัยของค็อกซ์ (Cox , 1972 : 214) เรื่องพฤติกรรมการเดินทางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เขาพบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นของประชาชนรวมทั้งอัตราการมีใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลที่เพิ่มขึ้น เช่น รถยนต์ มีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางเพื่อจับจ่ายจากศูนย์กลางการค้าขนาดเล็กใกล้บ้านมี แนวโน้มลดลง เช่นเดียวกับการวิจัยของ แฮร์รี่ ทิมเมอร์แมนส์ และคณะ (Timmermans , et al. , 1982 : 27 – 36) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในเมืองไอนด์โฮเวน (Eindhoven) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ผลการวิจัยพบว่า การมีใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับระยะทางในการเดินทางเพื่อไปซื้อสินค้าและบริการ

การอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบ

พบว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด (ตารางที่ 5.38.) และตัวอย่างนักเรียนที่อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบน้อยมีแนวโน้มที่จะเรียนกวดวิชามากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบมาก โดยสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชา

บริเวณสยามสแควร์มีจำนวนชั่วโมงที่อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนหรือเตรียมสอบมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า

การชมภาพยนตร์

พบว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า และตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์ เดินทางไปชมภาพยนตร์ในแต่ละเดือนจำนวน 1 – 2 เรื่องเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด (ตารางที่ 5.44.) โดยสัดส่วนของตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณสยามสแควร์เดินทางไปชมภาพยนตร์ในแต่ละเดือนมากกว่าตัวอย่างนักเรียนที่เรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า

โดยสรุปความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรด้านลักษณะส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านพฤติกรรม ที่ได้แก่ การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน เชื้อชาติ สถานการณ์การเงินของผู้เรียน รายได้ของบิดามารดาพร้อมกันหรือของผู้ปกครองและคู่สมรสของผู้ปกครอง ระดับชั้นการเรียน การเดินทางไปห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน ความสม่ำเสมอในการมาเรียน บุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน การใช้เวลานอกเหนือจากการเรียนทำกิจกรรม และประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการจัดจำแนกลักษณะกลุ่มนักเรียนที่ไปเรียนกวดวิชา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่อาศัยในบริเวณธนบุรีตะวันออก และเรียนกวดวิชาจากโรงเรียนกวดวิชาบริเวณปิ่นเกล้า (ถนนบรมราชชนนี) มีความแตกต่างด้านลักษณะส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรม จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เดียวกัน และเรียนกวดวิชาจากโรงเรียนกวดวิชาในบริเวณสยามสแควร์

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 เรื่อง คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำหรับภาคเอกชน

ในการจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชาหรือขยายสาขาแห่งใหม่ไม่ว่าจะเป็นที่กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จของการลงทุน ผู้ประกอบการน่าจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของความแตกต่างในเรื่องลักษณะส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเดินทางมารับบริการ ควบคู่ไปกับคุณภาพของการเรียนการสอน และสถานที่ตั้งของโรงเรียนกวดวิชา

สำหรับภาครัฐบาล

ภาครัฐบาลโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาจนำผลการวิจัยนี้ไปใช้วางแผน ควบคุม และจัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับกับการขยายตัวของโรงเรียนกวดวิชา รวมทั้งบทบาทในการให้ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลส่วนที่สำคัญแก่ผู้ประกอบการโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งอาจไม่เคยทราบมาก่อน

5.2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1. ควรวิจัยในหัวข้อเดียวกันนี้ซ้ำในอีกระยะเวลาหนึ่งข้างหน้า โดยศึกษาทุกศูนย์กลางโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อศึกษาดูว่าผลที่ได้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร

5.2.2. ควรวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีศูนย์กลางโรงเรียนกวดวิชาตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยนี้ อันจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาคเอกชน ภาครัฐบาล และในทางวิชาการมากขึ้น

5.2.3. ควรศึกษาพื้นที่โรงเรียนกวดวิชา หรือเขตบริการของศูนย์กลางโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียน ณ โรงเรียนกวดวิชาแต่ละแห่งในแต่ละศูนย์กลาง ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการตัดสินใจในการจัดตั้งหรือขยายสาขาของโรงเรียนกวดวิชาแห่งใหม่ในอนาคต.